

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני ז"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון

פרשת וישב תשפ"ב | גליון מס' 320

שולטת באדם, אלא אם כן נדמה לה כבהמה, מחמת חטאיו (ראה שבת קנא:). ועוד, שהמספר לשון הרע, זהו אכן עונשו, להיאכל על ידי חיה רעה. וכמאמר חכמים (פסחים קיח.), שראוי להשליכו לכלבים.

ובאמת לשיטת השבטים, הם נהגו כאן במידת הרחמנות. כי אם אכן סיפר עליהם יוסף לשון הרע, הותר להם להרגו מצד הדין. ורק ממידת רחמנות שהיתה בהם, מכרוהו ולא הרגוהו.

וזהו מה שלקה יוסף בשחיתת השעיר. כי התפרסם על ידו, שאחיו הם בעלי רחמנות והוא זה, אשר חטא בלשונו.

(זרע שמשון פרשת וישב, מאמר ג)

וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים (-) בר חכים (אונקלוס)) הוא לו ועשה לו כתנת פסים. (נלאסית לו, ג)

בגמרא (שבת י:): למדו מפסוק זה, לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים. שבשביל משקל שני סלעים מילת, שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו, נתקנאו בו אחיו, ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים'.

יש להבין, מה היתה סברתו של יעקב. מדוע שינה את יוסף מכל הבנים, בעשותו עבדו בגד מיוחד, כתונת פסים. עוד עלינו להבין, מדוע רק יוסף נקרא 'בר חכים'. וכי שאר השבטים לא היו חכמים.

ויש לבאר טעמו של יעקב בשנותו את יוסף, על פי דברי המדרש (ראה במדבר רבה ה' 1), שכל הנושא אשה לשם שמים ומהוגנת לו, הקדוש ברוך הוא מוציא מהם, בנים בעלי הוראה.

ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם. (נלאסית לו, 3)

כפי פירושו של רש"י, שלוש דיבות הביא יוסף אל אביו, על אחיו. אחת מהן, שאכלו אבר מן החי. כנגד דיבה זו לקה יוסף, ששחטו שעיר עזים במכירתו.

יש להתבונן, מה עונש יש בדבר ליוסף, בכך ששחטו שעיר עזים במכירתו. מה אכפת לו בשחיטה זו. וגם עצם הדבר, צריך ביאור. מדוע אכן שחטו אחי יוסף שעיר עזים, בשעת המכירה.

ויש לבאר הדבר, בהקדם מה שכתבו המפרשים, (עיינן ספר החינוך מצווה תנד), לבאר טעם איסור אכילת אבר מן החי, כדי שלא תושרש בנו המידה המגונה של אכזריות, הכרוכה בתלישת אבר מן הבהמה בחיותה.

לאור זאת יש לנו לומר, כי יוסף חשש, שמא סובר יעקב ששנאת אחיו כלפיו, נובעת מכך שראו בו דבר עבירה ובשל כך, מצווה לשנוא אותו, (ראה פסחים קיג:). לכן סיפר יוסף לאביו, כי אחיו אוכלים אבר מן החי, וכי יש בהם ממידת אכזריות. וממילא, אף שנאתם אליו נובעת, רק ממידת אכזריות, ולא מחמת איזה דבר עבירה שמצאו בו.

לכן בעת שמכרוהו, שחטו שעיר עזים, על מנת לטבול בדמו את כותנתו. כי כאשר יסבור יעקב שחיה רעה אכלתהו, וודאי יסיק מכך שיוסף חטא, כאשר הביא אליו את דיבת אחיו. או אז, תתרבר לו למפרע האמת, כי אין בהם מידת אכזריות.

ומדוע יסיק כך יעקב, כי הלא אין חיה רעה

ומכלל הן אתה שומע לאו.

הלכתא כנחמנז

מזוני טבי

כידוע, רבינו בירך את הלוחמים את דברי תורתו, ואת העוסקים בהפצתם בישראל, בברכת 'בני חיי וחיוני טבי'.

הסיפור הבא, מביא מאחד מאלו שעוזרים בקשר קרוב ומיוחד עם מערכת המכון תולדות מנהן, שזכה לעסוק בהפצת דברי תורתו במסירות, וסלל דרכו בעצמו בקביעות בספר זרע מנהן החפואר.

הוא מספר על חוב גדול שהתרחש על כתפיו, גדול מכדי מידתו, עד כדי שנבקק לעצרתם של אחרים, בסכום של 160,000 ש. סכום גדול בהחלט כל הדעות והשיטות, המחקרות והמחמירות כאחת. וכמעדור באדם שבקושי עורר את החודש, זהו סכום של 10-3-1!

את העצרה הגדולה מכולם, הוא קיבל מרבינו, כשהוריו לו את הסכום הזה לרבע, ל-40,000 ש, וסלך כזה, לקבל את העצרה הנחוצה כל כך, מהאנשים הנכונים, ולסכות את החוב כולו.

מחשבו, הוא זכה לראות ולחוש, שכל רבינו הוא שמענו לו, זכות הלימוד הנשעב הזה, וזכות העיסוק בהפצה וזיכוי הרבים בלימוד תורת רבינו, שהכיר לו טובה, והחזיר לו בכפל כפליים כאן בעולם הזה, ובוודאי הקרן קיימת לעולם הבא, שם יקבל אותו רבינו בספר פנים יפות, לאחר מאה ועשרים שנה של בריאות איתנה ופרנסה בריווח בניקל, וכל הנצרך באיור, כחובא בספרים הקדושים. שהעוסק בהפצת דברי תורת הצדיק, מקבלו הצדיק למעלה ומסייע בעדו להגיע למקום טוב.

והנה ידוע, כי ישנה תמיהה על יעקב אבינו, איך נשא שתי אחיות. כלומר, איך נשא את רחל, אחרי שכבר היה נשוי ללאה אחותה. ואומנם אליבא דאמת, לא היה כאן שום איסור, אחר ועל פי הדיבור, נשא יקב אבינו שתי אחיות, (בבא בתרא קכג.). אלא שמי יודיע לכל, כי על פי הדיבור נהג כן.

לכן הקפיד יעקב, ללמד את יוסף תורה, יותר מכל שאר אחיו, עד שמסר לו כל מה שקיבל משם ועבר (רש"י). זאת, על מנת להחכימו ולהוכיח קבל עולם ומלואו, כי נישואיו עם רחל היו הגונים. ראייה לדבר, שהרי יצא מהם בן בעל הוראה. ואילולא נהגו כראוי, לא היה יכול לצאת מהם בן שכזה, (עיי' ב'פרשת דרכים', דרך האתרים, הדרוש הראשון, ד"ה הכלל העולה).

לכן, עשה יעקב ליוסף כתנת פסים, שאולי היה מלבוש מיוחד לתלמידי חכמים, (עיי' שבת עז:). לא כדי לשנותו חלילה משאר אחיו. אלא כדי שכאשר יבחין העולם, בשינוי שעשה לו אביו, יתמהו על הדבר, וייענו, כי חכם הוא אותו הבן, יותר משאר אחיו. או אז, יודו כולם למפרע, כי נשא יעקב את רחל בהיתר, על פי הדיבור.

~

בכך נוכל לבאר, גם את דקדוק הלשון, לעולם אל ישנה אדם את בנו. ויש להבין, מהי משמעות תוספת התיבה, לעולם אל ישנה אדם בנו.

אלא, שבאו חז"ל ללמדנו, כי גם כאשר יש לו לאדם סיבה הגונה, לשנות בן אחד משאר בניו, מכל מקום לא ינהג כך. שכן, אף יעקב, הגם שהיה לו טעם מספיק, מדוע שינה את יוסף מכל בניו, אף על פי כן, התקבאו בו אחיו, ונתגלגל הדבר שירדו אבותינו למצרים.

(זרע שמשון פרשת וישב, מאמר ד)

ניתן לרכוש בטלפון 05-27697791

להארות משוב וכן לקבלת העלון במייל lk0772027554@gmail.com

